

Det Nye Højre. Er der et fælles ideologisk fundament under de radikale højrefløjspartier? Eller er de snarere en fortætning af mere udbredte forestillinger i tiden? Nyt forskningsprojekt ser på rødder og opbrud.

Brænd det hele ned!

Det var den gentlemanklædte Richard B. Spencer, der afsluttede en hvid nationalistisk brandtale efter Trumps valgsejr sidste år med ordene: »Hail Trump! Hail our people! Hail victory!«

FOTO: SIPA/SCANPIX

AF HEIDI LAURA

Der gik et sus gennem mediernes for præcis et år siden, da Richard B. Spencer kort efter Donald Trumps valgsejr afsluttede en hvid nationalistisk brandtale for sit kernepublikum med fanfaren: »Hail Trump! Hail our people! Hail victory!« Hele den liberale fløjs værste anelser om, at fascismen ligger lige under overfladen på den radikale højrefløj, syntes at blive endegyldigt bekræftet. Pertentligt klædt i klassisk jakkesæt med vest à la britisk overklasse er Spencer en kernefigur i det amerikanske Alt Right, den nye radikale højrefløj, som ikke blot manifesterer sig stadig tydeligere i disse år, men som er direkte repræsenteret i Det Hvide Hus. Selv efter Steve Bannons exit som rådgiver for præsidenten forbliver hans forbundsfæller Steve Miller og Julia Hahn tæt på Trump.

Hvad vil denne Alt Right-fløj? Er den virkelig solidt plantet i gammel europæisk fascisme? Og hvordan er dens forbindelser til de alle de andre radikale højrefløjsfraktioner i Europa og Østeuropa, som fylder stadig mere i det politiske billede? Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) har netop indledt det treårige forskningsprojekt *World of the Right* støttet af Veluxfonden. De vil i dybden og se under den umiddelbare politiske overflade, studere kilderne og møde ideologerne bag.

DET er ikke, fordi Det Nye Højres overflade og selviscenesættelse ikke i sig selv er

fascinerende. Sammensuriet af overklassestil, djærv folkelighed, fascismefascination og twitterisme gør figurer som Spencer og Bannon uudgrundelige, og spørger man seniorforsker Vibeke Tjalve, påpeger hun en eklektisk, en miksende stil og en meget bevidst selviscenesættelse, som samtidig er sært uforpligtende:

»The Alt Right udtrykker sig med en særlig æstetik og bruger rekvisitter, som knytter dem til det nationale og det klassisk konservative – ridetøj og udstoppede dyr for eksempel – men ofte de er mere optagede af disse symboler som æstetik, end hvad de signalerer i dybere forstand. De hylder nemlig ikke for de dyder, der knyttede sig til for eksempel den britiske gentleman: dannelse, selvdisciplin, høflighed og dyd. Man kan sige, at de udlever og iklæder sig en identitet, snarere end de føler sig som varetagere af en længere idetradition og visse politiske værdier,« siger Tjalve.

Hvis der er en kerne i det amerikanske Alt Rights foretrukne symboler – som også omfatter godt gammeldags militær og god gammeldags industri med masser af jern og rå muskellkraft – så er det maskulinitet i en ganske særlig aftapning: Man vil tilbage til den stærke og stolte mand, som ikke er knægtet af staten, af multikulturalismen eller feminismen. Men tilhængerne kommer ofte i modstrid med deres egne symboler, når de for eksempel forklæder sig som britiske gentlemen på jagt:

»Gammeldags virilitet er for dem først og fremmest noget polemisk og provokerende – og det er jo ikke, hvad man umiddelbart forbinder med en herre i tweed. For dem er

det revolutionært, fordi det er indbegrebet af en svunden tids kønsrollemønstre. De tager symbolikken og sætter den ind i en ny sammenhæng, hvor den bliver *transgressiv*, det modsatte af, hvad den engang var tænkt som.«

Det transgressive – grænseoverskridende,

»Gammeldags virilitet er for dem først og fremmest noget polemisk og provokerende – og det er jo ikke, hvad man umiddelbart forbinder med en herre i tweed.«

uartige og provokerende – er i det hele taget centralt for det amerikanske Alt Right, og præcis ligesom de elsker at overtage gamle symboler og roller for at genbruge dem som provokation, er også deres ideologi et klude-tæppe af lånte elementer fra fortiden. Samme type provokationer var den gamle Jean Marie le Pen også en mester i med for eksempel sin insisteren på, at holocaust var en »detalje«.

Det amerikanske Alt Right studerer med stor interesse tænkere som Alain de Benoist eller Aleksandr Dugin fra den franske og

russiske højrefløj, mens den radikale højrefløj i disse to lande til gengæld er langt mere selvberende:

»I Rusland er man mere orienteret mod debatten mellem slavofile og vestligt orienterede tænkere fra 1800-tallet, og visionen er at genrejse en ægte europæisk kristen civilisation, i modsætning til dagens rådne og dekadente Europa. Det er et udpræget intellektuelt projekt med støtte i en række forskningsinstitutioner og egne medier,« fortæller Minda Holm, hvis ph.d.-projekt blandt andet vil bidrage til *World of the Right* med ny viden om russisk radikal højrefløjstænkning og dens mange overraskende fællesstræk med radikal islamisme i Kaukasus. Interessant nok har man i Rusland mere fokus på den traditionelle kvindes rolle end på maskulinitet, »man vil genrejse den traditionelle kvinde og hendes rolle i familien, og det er jo utroligt fascinerende i et Rusland, som i 1918 havde den allermest liberale familielov«. Også det franske Nye Højre er stærkt forankret i den intellektuelle sfære og har en svaghed for ældre tyske tænkere, fortæller seniorforsker Manni Crone, hvis bidrag til projektet gælder det franske yderste højre.

DEN eklektiske stil gør det i sig selv klart, at Det Nye Højre ikke nedstammer direkte fra fascismen. I alle landene trækker man på et ret fast hold af tænkere fra især Mellemkrigstiden, men ofte er man helt troløs over for de større sammenhænge, som de gamle idoler og lærebøger har indgået i.

»Man ser en stor interesse for Ernst Jünger, Friedrich Nietzsche, Martin Heidegger og

for Carl Schmitt, som ofte kaldes Det Tredje Riges hofjurist. I USA søger man også tilbage til ældre amerikanske højrefløjfigurer som the Southern Agrarians, eller man læser de italienske futurister. Ganske langt ned i Alt Rights geledder – ikke kun hos bloggere og tidsskriftsredaktører med universitetsbaggrund – ser man, at tilhængerne kommer med løsrevne citater fra for eksempel Nietzsche; de oplever faktisk sig selv som en intellektuel bevægelse,« forklarer Vibeke Tjalve. Hvis man tror, at Alt Right først og fremmest mobiliserer en flok utilfredse og racistiske bondeknoled og arbejdsløse fra Rustbæltet, tager man fejl.

Der er langt fra futuristernes teknologi-begejstring til tænkere som Heidegger, som så nostalgisk bagud og ville begrænse det moderne, eller til den russiske forestilling om det hvide, kristne Europas genrejning. Det Nye Højre blander uforfærdet det hele og er i den forstand mindst lige så postmoderne og konstruktivistisk som de postmoderne teoretikere, de elsker at kritisere, mener Tjalve. Det Nye Højre ser historien som en værktøjskasse, man kan hente elementer fra efter behov. Ligesom gentlemanrollen er historien sært uforpligtende.

»Man har måske fanget et enkelt essay eller bare en enkelt sætning fra en af disse tænkere, man har måske et vist billede af Nietzsche; det er en postmoderne sammenstyknings af klenodier og rekvisitter uden virkelig dybde. Richard Spencer siger selv nærmest ligeud, at historien står til rådighed for vores konstruktioner og greb. Han er helt klar over, at han er lige så selvscenesat som Lady Gaga.«

På Frankrigs yderste højrefløj flourer ikke mindst en fascination af krig, tydeligt inspireret af tænkere som den tyske forfatter Ernst Jünger, fortæller Manni Crone:

»Man ser en kritik af den moderne krig med al dens teknologi og en længsel efter den gammeldags heroiske krig, hvor man møder sin fjende ansigt til ansigt.«

Gammeldags krig var ædel; moderne krig er ligesom fokuseringen på forbrug og finanser et tegn på den europæiske kulturs forfald for det franske Nye Højre, som først og fremmest udgøres af Front National, men også har støtte i den mest konservative og katolske del af højrepartiet Les Républicains.

FJENDEN er i det hele taget et centralt punkt i Det Nye Højres ideologi på tværs af landegrænserne.

»Der er en klar interesse for juristen Carl Schmitt, der så staten og nationen som rammer for ikke bare en fælles identitet, men som muligheden for at forløse en fælles kraft,« forklarer Vibeke Tjalve. »Det kræver homogenitet, og for at samfundet ikke skal fragmentere og ende i pluralisme, er der brug for en ven-fjende-relation; det er kongstanken hos Carl Schmitt. Samfundet har brug for fjender for at opnå indre homogenitet, og derfor skal man tilstræbe en verden, der består af opdelt civilisatoriske sfærer. Det er netop friktionen mellem de enkelte kulturer, som nærer de indre behov.«

Paradoksalt nok har mange Alt Right-tilhængere sandsynligvis lært Schmitt at kende via liberale kurser i politisk tænkning, for Schmitt har længe været læst på universiteterne i tæt parløb med venstrefløjsteoretikere som Chantal Mouffe og Ernesto Laclau. Den store forskel er, at venstrefløj har læst Schmitts teorier som en kritisk forklaring på, hvordan national identitet fungerer og dannes, mens Det Nye Højre ser hans ideer som idealer: Det gælder om at have fjender!

»The Alt Right består af disse forskellige fraktioner, hvor nogle er inspireret af europæiske tænkere fra første halvdel af 1900-tallet, som søgte tilbage til den landlige idyl, mens andre er optaget af italiensk fascisme og futurisme. Overlappet mellem alle disse ideer – det, man kan finde sammen om – er

forestillingen om vinderen, det perfekte menneske,« siger Vibeke Tjalve.

Mest rendyrket finder man ideen om den stærke mand, som bærer nationen på sine skuldre, i Rusland. Her udgør Det Nye Højre et bredt grundlag for Putins styre, og nationalistiske ideer har meget bred opbakning:

»Man ser den stærke statsmagt og den stærke leder som Ruslands skæbne og mener, at en leder som Putin tager den byrde på sig at styre landet i en pagt med Gud og på folkets vegne,« forklarer Minda Holm. Det er netop, fordi den ydre højrefløjs ideologi i så høj grad allerede er realiseret i Rusland, at Det Nye Højre i både USA, Frankrig og mange andre lande ser op til Rusland, der hylder de klassiske kønsroller og begrænser den 'farlige' indflydelse fra 'bøssepropaganda'. Til gengæld er Putin meget forsigtig med at udnævne muslimer og andre etniske grupper til fjender, vel vidende at de udgør en stor del af befolkningen i Rusland og de tilgrænsende stater.

HVAD er det for et samfund, som Spencer og hans ligesindede tilbyder deres tilhængere? »Det er et samfund, som giver plads til optimal menneskelig selvudlevelse. Der er en stærk oplevelse af, at alt er blevet farveløst og gråt i det moderne samfund – og det er teknokraternes og eliternes skyld. Der er brug for noget, som kan sætte strøm til samfundet igen,« siger Vibeke Tjalve.

Hvis der er noget, man kan blive enige om på den yderste højrefløj i både Frankrig, Rusland og USA, så er det, at det liberale samfund er i forfald, og at det skal vækkes. Når Spencer råber »Hail Trump«, er det en bevidst provokerende reference til det nazistiske Tyskland.

»Han har denne ide om, at det 'bedøvede' amerikanske samfund har brug for et lille skud fascisme, ikke for at fremme det totalitære, men for at vække det af dvale og fremme en rå styrke, et opbrud væk fra tomgang og middelmådighed,« forklarer Tjalve. »Det gælder om at komme hen imod den ultimative selvudlevelse og at kanalisere det menneskelige potentiale for storhed og kraft.«

Og hvor kommer den kraft fra? Det elektriske stød, som kan vække de hensygnende samfund, er striden og kampen; kampen mod de andre kulturer er den evige kamp, som adler borgerne. Der er en overraskende nihilisme og opbrudsstrang gemt i Det Nye Højre, som på overfladen ser så konservativt ud, mener Vibeke Tjalve:

»Hvad er det for en værdi, de kan tilbyde? Det er disruption, opbrud, forandring, men til hvad? Det ved de ikke. Der er en længsel efter alternativer og efter et oprør mod den grå mainstream-masse, men når man ikke kan få øje på alternativet, bliver det bare til: Brænd det hele ned! Og den drift møder man jo i dag både i erhvervslivet og i det politiske liv under betegnelsen disruption i en grad, så man til sidst må spørge sig selv, om hver ny brandtale ikke lyder præcis som den, man lige har hørt? Tales der ikke ofte om en total omkalfatring og forandring for forandringens skyld? Begrebet disruption er måske selve den bro, som forbinder det hele; disruption er den nye religion i mangel på substans. Og det rækker ud over alle de politiske fløje. Måske vil vi om et par år kunne konkludere, at Det Nye Højre ikke bare er politiske krusninger, men at disse bevægelser fanger noget i vores tid, som har en bredere appel. Det, som medierne hæfter sig mest ved hos Det Nye Højre – racisme, antiglobalisme, antifrihandel og så videre – er måske slet ikke det mest relevante, men derimod disruptionen, det totale opgør med noget, man ser som stagneret.«

Læs i næste uge om, hvad Det Nye Højre betyder for det politiske landkort, og om parlamentarismens internationale skred mod twitterisme.

Rejser 100% tilpasset dine ønsker

RING TIL OS
70 12 50 11

Mandag - Fredag 9-17
Søndag 10-15

AUSTRALIEN

Hos MyPlanet har vi stor passion for Australien
Rikke: **"22 år efter mit første besøg og 10 ture senere er jeg stadig ikke færdig med Australien."**

TURFORSLAG: Den store Australien rejse

Oplev ørkenen på en legendarisk togrejse, flyv i luftballon i det tidlige morgengry, og kom tæt på dyrelivet på Kangaroo Island. Dette er blot nogle få af højdepunkterne på denne store rundrejse, der også tæller de kulturrige storbyer Sydney, Melbourne og Adelaide. Undervejs oplever du landets oprindelige kultur ved Ayers Rock og i Kakadu National Park. Du kører langs Great Ocean Roads dramatiske kyster og udforsker afsidesliggende dele af Great Barrier Reef på et fantastisk 4-dages minikrydstogt.

36 dage fra kr. 54.800

Pris pr. person, når 2 voksne rejser sammen. Tillæg i højsæson fra kr. 4.000.

Prisen inkluderer

- ✓ Flyrejse til Sydney.
- ✓ 4 nætter på hotel i Sydney.
- ✓ Heldagstur til Blue Mountains inkl. guidet bushwalk, 2 retters frokost og sejltur retur til Sydney.
- ✓ Indenrigsflyvning fra Sydney til Melbourne.
- ✓ 3 nætter på hotel i Melbourne.
- ✓ Heldags koala- og kængurusafari inkl. frokost.
- ✓ 7 dages leje af bil fra Melbourne til Adelaide inkl. forsikringer og fri km.
- ✓ 1 nat på hotel i henholdsvis Apollo Bay, Port Fairy, Mount Gambier og Barosso Valley samt 2 nætter på hotel i Flinders Range.
- ✓ 3 nætter på hotel i Adelaide.
- ✓ 2 dages tur til Kangaroo Island inkl. overnatning og helpension.
- ✓ Togrejse fra Adelaide til Alice Springs på Gold Kangaroo Class med sovekupe og helpension.
- ✓ 2 nætter på hotel i Alice Springs.
- ✓ 3 dages safaritur til Ayers Rock inkl. overnatninger og helpension.
- ✓ Indenrigsflyvning fra Alice Springs til Darwin.
- ✓ 2 nætter på hotel i Darwin.
- ✓ 3 dages safaritur til Kakadu National Park inkl. overnatninger og helpension.
- ✓ Indenrigsflyvning fra Darwin til Cairns.
- ✓ 4 nætter på hotel i Cairns.
- ✓ Heldagstur fra Cairns til Kuranda og Tjapukai.
- ✓ Halvdags ballontur ved Cairns.
- ✓ 4 dages eksklusivt mini-krydstogt ved Great Barrier Reef inklusiv helpension og udstyr.
- ✓ Alle hotelovernatninger er på gode turistklassehoteller. Mulighed for opgradering til bedre hotelstandard.
- ✓ Flyrejse fra Cairns til Danmark.

70 12 50 11

www.myplanet.dk